

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. V. Diœcesani & Parochiani censentur, qui in Diœcesi vel Parochia
habent domicilium aut quasi domicilium, id est, qui habitant cum animo
isthic permanendi, saltem magnâ parte anni, vel certè in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

Abolitionem universalem in Episcopis. Suffraganeorum; scilicet Legati,

in quibus non est Absolutio sacramentalis extra tempus visitationis.

Aliud est de Legatis, ut liquidò constat ex eodem textu, & ex cap. 2. de officio Legati in 6. ibi: Legatis, quibus in certis Provinciis committitur Legationis officium, ut ibidem evellunt & dissipant, adificent atque plantent: Provinciarum sibi commissarum ad instar Proconsulum ceterorumq; Praesidum, quibus certa sunt decreta Provinciae moderanda, ordinarios reputantes &c. Ergo Legati habent potestatem universalem & ordinariam, tamquam gerentes vices Pontificis, nisi expressè aliquis casus excipiat.

131. Potestas Archiepiscopi absolventi tempore visitationis est ordinaria.

Interim potestatem Archiepiscopi, absolventi tempore visitationis, esse ordinariam, & non tantum delegatam, probatur; quia competit ei ratione proprii muneris, puta visitationis, cui hæc potestas annexa est per jus commune.

Solet etiam hic disputari, quinam dicantur Diocesani aut Parochiani; item an Novitii veniant nomine Religiosorum. Resolutio erit:

CONCLUSIO V.

Diocesani & Parochiani censentur, qui in Diocesi vel Parochia habent domicilium aut quasi domicilium, id est, qui habitant cum animo isthic permanendi, saltem magnâ parte anni, vel certè in domo aut officina conductâ. Inter Religiosos veniunt Novitii, quamvis etiam à Sacerdotibus secularibus, illimitatè expositis, possint absolvi.

132. Quis dicitur proprius Sacerdos,

Suppono, omnes enumeratos Concl. præced. tamquam ordinarios ministros hujus Sacramenti, posse & debere dici proprios Sacerdotes respectivè ad suos, adeoque subditos confitendo uni illorum in Paschate, satisfacere præcepto Ecclesiastico Confessionis annuæ.

Cap. 12. de Pœnit.

Hinc cap. Omnis utriusque sexus. 12. de Pœnit. & Remiss. non distinguitur proprius Sacerdos à communi, sed ab alieno ibi: si quis autem alieno Sacerdoti voluerit justâ de causâ sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obineat à proprio Sacerdote: cum aliter ipse illum non possit absolvere vel ligare.

Scotus,

Plus aliquid videtur velle Scotus 4. dist. 17. q. unicâ n. 26. nempe, per proprium Sacerdotem posse intelligi quemcumque Sa-

cerdotem, habentem jurisdictionem ad immediatè absolvendum istum. Possunt, inquit Doctores, fieri alterationes hodie inter ordinarios & commissarios de intellectu illius capituli: siquidem ordinarii & proximi & inferiores non alterantur contra Superiores, ut ipsi soli sint proprii, & non alii; non enim ita facilliter audent Curati resistere Episcopis, sicut pauperibus privilegiatis.

Proprius Sacerdos in rigore legitur esse solum Parochum, sicut tamen pro quocumque habente jurisdictionem ad immediatè absolvendum,

Si tamen ponderetur virtus vocabuli, Proprius Sacerdoti, proprius, qui solus & non alius, vel proprius isti, quia isti & non alii; neutro modo obligatur aliquis ad confitendum proprio Sacerdoti: quia si multi ex aequo præsentent alicui Parochiano, uterque ex aequo absolvet: idem etiam ex aequo absolvet multos Parochianos. igitur intelligitur pro habente jurisdictionem ad immediatè absolvendum istum.

133. ordinariam vel delegatam.

Jurisdictionem, inquam, ordinariam vel commissariam, ut patet ex contextu, & ita eum intelligit Scholium, præfixum huic loco, dicens: Nomine Sacerdotis proprii quantum ad cui faciendâ sit Confessio, intelligi omnem Sacerdotem habentem jurisdictionem ordinariam vel commissariam, sive hoc sit ex determinatione Ecclesie, sive non: est commune. Vide Suar. 4. tom. d. 25. sect. 2. & d. 26. sect. 1. & 2. Ita Scholium.

Suar.

Vidi Suarium, & disp. 26. nihil habet ad propositum; disp. autem 25. sect. 2. n. 1. citat pro illa sententia D. Bona. 4. dist. 17. 3. p. ejus, a. 1. q. 2. Richardum a. 3. q. 1. Palud. q. 3. a. 2. & Sylvest. verb. Confessor 1. q. 1. ipse verò tenet oppositum dicens: Sed hoc aperte repugnat illi textui, in quo proprius Sacerdos distinguitur ab alieno, etiam si delegatam jurisdictionem habeat: neque in eodem textu admittenda est æquivocatio, quam Palud. gratis & sine fundamento admittit; præsertim cum juxta vocis, Proprius, proprietatem, non possit rectè illi accommodari, qui ex proprio officio non habet animarum curam, sed tantum delegatam jurisdictionem. Hæc ille.

D. Bona. Richardus Paludanus. Sylvest.

Suar. ex- fimar non intelligi, qui tantam habet delegatam.

Quod me præcipuè moveret, ut intelligerem per Proprium Sacerdotem, illum tantum, qui in hoc foro habet jurisdictionem ordinariam, sive illa proxima sit & immediata, qualis est in Parocho, sive sit universalis & quasi remota, qualis est in Episcopo vel summo Pontifice; illud, inquam, unicum foret, quòd in illo textu proprio Sacerdoti adscribatur facultas, concedendi licentiam confitendi alieno Sacerdoti, ut patet ex verbis supra allegatis: jam autem certum est, noti quemlibet Sacerdotem, qui habet jurisdictionem, ad immediatè absolvendum istum, posse concedere licentiam confitendi alieno Sacerdoti; ergo non quilibet Sacerdos, qui habet talem jurisdictionem, in rigore loquendo est proprius Sacerdos, estò satisfaciant fideles præcepto annuæ Confessionis illis confitendo; quoniam licentiam habent à proprio Sacerdote, scilicet Pontifice.

134. Ratio pro illa sententia.

Interim

135. Interim quaestio est de nomine. Ex primitiva institutione Ecclesie, inquit Scotus supra, non videntur fuisse distincti proprii Sacerdotes: quando enim Apostoli tunc & inde ibant, predicando verbum Dei, nec fuit ille Sacerdos istius gentis, nec illius, & nec iste, nec ille: sed post sunt Dioceses distinctae, & Parochiae, & Sacerdotes in Parochis; & pro tunc tamen possunt & poterant dici proprii Sacerdotes: quicumque habentes jurisdictionem ordinariam vel commissam; vel soli habentes jurisdictionem ordinariam contra Commissarios, vel strictissime soli habentes immediatam jurisdictionem & proximam ordinariam.

Voca Commissarios (quales sunt Religiosi Mendicantes) Sacerdotes proprios, voca alienos, parum refert; dummodo concesseris, fideles, illis confitendo, satisfacere praecipito Ecclesiastico Confessionis, de quo plura Sect. seq.

136. Venio ad Conclusionem, cujus prima pars colligitur ex cap. ult. de Parochiis, quod est Celestini Tertii, & ita sonat: signifiavit nobis Aconen. Episcopus, quod cum post recuperationem Aconen. Civitatis, ad habitandum in ea, se quamplurimum contulissent; qui ante generalem occupationem terrae sanctae, in aliis civitatibus regni Hierosolymitanam elegerant mansionem. Et intra: Fraternitati tuas mandamus, quatenus praedictorum locorum Praelatos, ut sibi nullam in praedictis Aconen. habitatores jurisdictionem usurpent, nec ab eis temporalia exigant, quibus spiritualibus non ministrant, districtione, qua convenit, compellatis &c. dicto vero Aconen. tamquam Diocesanis suo cogantur de cetero respondere.

Ergo in primis certum est, unumquemque fiduciam sortiri Parochiam, ubi habet domicilium, id est, ubi habitat animo perpetuo ibi manendi. Immo praxis totius Ecclesiae probat, sufficere quasi domicilium; quilibet enim Parochus sine ullo serupulo passim absolvit, & communicat eos, qui habitant in suis Parochiis cum animo isthuc permanendi, saltem magna parte anni, seu ratione mercaturae, seu ratione studiorum aut militiae, seclusis privilegiis.

Et quamvis forte nullum jus positivum scriptum exret, quo tribuatur Parochis talis facultas; equidem consuetudo videtur praescripisse. Vide Glossam in Clement. 1. de Privilegiis verb. Parochialis, ubi sic ait: Per hoc quoad scholares, mercenarios, & his similes intelligo Presbyterum, in cujus Parochia inhabitant. Estque hodie communis sententia, paucis contradicentibus. Ratio; moralis necessitas accipiendi Sacramentum Pœnitentiae, & difficultis recursus ad Pastorem illius Parochiae, in qua forte habent fixum domicilium.

Dixi; seclusis privilegiis; quia si in Academia ex privilegio vel probata consuetudine, quae illi aequivalet, assignetur studiosis proprius Confessorius, ille erit pro eodem tempore proprius Sacerdos eorum. Et idem dico de militibus,

Addidi autem in Conclusionem: Cum animo isthuc permanendi &c. quia, ut habetur l. 20. ff. Ad Municipalem: Domicilium vero & factio transferretur, non nuda contestatione. Et eodem l. 5. sic scriptum habes: Labeo iudicat eum, qui pluribus locis ex aequo negotietur, nusquam domicilium habere; quosdam autem dicere referit pluribus locis eum incolam esse, aut domicilium habere, quod verius est.

Accedat lex 6. eodem n. 2. Vitis, inquit, prudentibus placuit, duobus locis posse aliquem habere domicilium, si utrobique ita se instruxit, ut non ideo minus apud alteros se colloasse videatur. Cur ergo non possit etiam habere in uno loco domicilium, & in altero loco quasi domicilium?

Ex quo confectaneum est, talem alterutri Parocho posse confiteri, & satisfacere annuae Confessionis & Communioni, cum uterque proprius sit; quia iurisdictione non sequitur actualem habitationem; sed domicilium, aut quasi domicilium. Ita docet Navar. in cap. Placuit n. 77. Si, inquit, non mutat domicilium; sed cumulat; ut quia in utraque Parochia ex aequo habitat, puta quia in altera hyemat, in altera aestivat; tunc utriusque Parochiae Parocho confiteri potest; quia uterque suus est.

Idem docet Suarius Disp. 26. Sect. 2. n. 5. quos sequitur Lugo disp. 19. n. 7. Qui, inquit, habent domicilium in duplici Parochia, possunt in utraque Sacramenta recipere, vel certe in illa, in qua tunc inveniuntur.

Confirmatur à similibus ex cap. 2. de Sepult. in 6. ibi: Cum ab eo, qui duo habet domicilia, se collocans equaliter in utroque, in loco tertio eligitur sepultura; domiciliorum Ecclesia habeant inter se dividere Canonica portionem. Ergo in utraque poterat Sacramenta recipere; nam immediate ante lego haec verba: Canonica portio dimissa non debetur Ecclesiae, sed illi dumtaxat, in qua ille officia consuevit audire divina, & Ecclesiastica recipere Sacramenta. Ita Bonif. VIII.

Nec obstat cap. 3. eodem quod sic incipit: Is qui habet domicilium in civitate vel castro, quandoque ad villam ralem se transfert recreationis causa, vel ut ruralia emercent in eadem, si non electa sepultura, deiecit ibidem, non in Ecclesia dicta villa, sed in sua Parochiali, vel in ea potius, in qua Maiorum ipsius ab antiquo sepultura extitit, sepeliri debet.

Hoc, inquam, jus non obstat praedictae sententiae; quia, ut notat Glossa ibidem, Ex sola mora facta in loco, quis non censetur Parochianus illius loci: sed oportet quod animo sit perpetua mora, vel ad minus per decem annos faciat ibi residentiam, nisi appareat de contraria voluntate, ut in scholaribus, qui licet moram faciant in universitate, non tamen censentur domicilii illius loci. Sed quasi domiciliiarii, ut supra diximus, in ordine ad suscipienda Sacramenta à Parocho illius loci.

Quæris, quo jure? Respondeo eodem, si non

138. Quomodo domicilium transferretur. l. 20. s. 6. ff. ad municipalem.

Aliquis potest habere domicilium duobus locis.

139. Talis potest alterutri Parocho confiteri.

Navar.

Suar. Lugo.

Confirmatur à similibus ex c. 2. de Sepul. in 6.

140. Obicitur cap. 1. eod.

Respondetur.

141. non

Quo iure
scholares
dicantur
quasi domi-
ciliarii Uni-
versitatis, in
qua student.
l. 29. ff. de
Iudicij;

non potiori, quo illi, qui manent in domo aut officina conducta; de quibus loquitur l. 19. §. 2. ff. de Iudicij. Proinde & si merces venditur certo loci, vel disposuit, vel comparavit: videtur, nisi alio loci ut defenderet, convenit, ibidem se defendere. Nunquid dicimus, eum, qui a mercatore quid comparavit, scilicet advena, vel ei vendidit, quem sit inde confisum profecturum, non oportet ibi bona possidere, sed domicilium sequi eius? At si quis ab eo, qui tabernam vel officinam certo loci conductam habuit, in ea causa est, ut illic conveniatur: quod magis habet rationem. Nam ubi sic venit, ut confestim discedat quasi a viatore emptis &c. durissimum est, quosque locis quas navigans, vel iter faciens delatus est, tot locis se defendat. At si quo consistit: non dico iure domicilium sed tabernulam, periculum, horreum, armarium, officinam conduxit, ibique distraxit, defendere se eo loci debet.

Infero; ergo etiam eo loci poterit Sacramenta recipere, non iure domicilii, sed quasi domicilii. Probatum Consequentia a paritate rationis. Atque hæc satis de prima parte Conclusionis.

Pro secunda, Nota Reg. 15. de Reg. Iuris in 6. Odis restringi, & favores conveni amplari. Quia ergo favorabile est Novitiis, quod possint confiteri Superiori Religionis, vel alii ab eo deputato; & odiosum est, quod teneantur confiteri; hinc inter Religiosos, dum quaeritur de potestate confitendi, veniunt Novitii; secus dum agitur de obligatione confitendi, nisi specialis ratio aliud possit. Sicuti nomine Clericorum in favorabilibus veniunt Religiosi, secus in odiosis.

Sane si studiosi possint confiteri Parocho illius loci, in quo pro tempore morantur, similiter mercatores, multo magis Novitii Superiori Religionis, in qua morantur animo perpetuo permanendi, nisi aliquid obstat. Et confimiliter, si studiosus aut mercator non obligetur (sicuti revera non obligatur) confiteri Parocho loci; sed potest confiteri Parocho domicilii; cur eadem ratione non poterit Novitius confiteri Sacerdotibus secularibus, quibus aliquom, si non esset Novitius, posset confiteri?

Quia, inquis, Novitius subest jurisdictioni spirituali Prælati Religionis, quando manet in Religione; ita ut possit in votis eius dispensare, ea commutare, possit eum punire pro delicto præterito vel futuro, prohibendo ne hoc vel illud faciat sub poena excommunicationis &c.

Præterea; gaudet Novitius privilegio fori, id est, non potest conveniri coram Iudice seculari; argum. l. 14. ff. de Quæst. statu liber in delicto reperitus, speranda libertatis prærogativa, non ut servus, ob ambiguum conditionis, sed ut liber puniendus est. Ergo pari ratione, Novitius, cujus est dubius status, non instat laici, coram Iudice seculari; sed instat Religiosi conveniendus est coram solo Prælato Religionis, & ab eo puniendus.

Item gaudet privilegio Canonis, id est, qui eum percutit, innodatur sententia excommunicationis, instar percussus Clericum, cap. Religioso. 21. de Sentent. excomm. in 6. ibi: Quamvis is, qui Religionem ingreditur, religiosus censeri non possit, donec sit tacite vel expresse professus: si quis tamen violentis manibus in eum iniiciat, excommunicationis lata a Canone vinculum non exadit.

Respondeo; quidquid sit de his omnibus, quæ non spectant ad præsentem tractatum, ut vera forent, solum probant, Novitios in favorabilibus censeri Religiosos, & in iis, quæ concernunt probationem vitæ religiosæ, quam intendunt proficere. Ergo non possunt confiteri secularibus, illimitate expositis, aut ab iis absolvi, secus à particulari prohibitione Superioris; Negatur Conseq. quia hoc odiosum est, sicut dixi; tollitur enim libertas Novitii; & aggravatur iugum Confessionis, neque necessarium est ad probationem status religiosi, nisi forte accedat expressa prohibitio Prælati, quo casu putant Multi, esse illicitum Novitio; tali Sacerdoti confiteri, si velit manere in Religione; & per consequens Confessio contra præceptum foret invalida, non defectu jurisdictionis, de qua hic tractamus, sed defectu debite Contritionis; ut proinde valeat Absolutio, si Novitius procedat bonâ fide.

Immo Sanchez lib. 6. Sum. cap. 10. n. 7. verius existimat Novitios non astringi præceptis & statutis Religionis, & ejus Superiorum. Ducitur; quia nondum in Religiosorum contubernium & sodalitiū admitti sunt, sed in probatione versantur, ad experiendum, an admittendi sint; sicut Catechumenus Ecclesiæ legibus non astringitur, donec perfecte per Baptismum in Ecclesiæ gremium admittitur.

Alii docent, Novitios, tamen non teneantur Religionis statutis aut præceptis Regulæ ratione voti; quia revera nondum voverunt Regulam, adeoque verè non sunt partes communitatis Religiosorum; sed tantum in via, ut ad eam communitatem per Professionem admittantur (sicut Catechumenus non est verum Ecclesiæ membrum, sed est in via, ut per Baptismum fiat) nihilominus Superiori præcepto ligari & cogi possit; non quidem absolute & simpliciter, quia liberè valent à Religione recedere; sed in probatione permanere velint; tum quia eorum probatio id postulat; tum etiam, quia dum in probatione versantur, se Superiori subijciunt & obligant, cum aliter probari commodè & gubernari nequeant. Nam, ut habetur cap. Recolentes 3. de Statu Monachorum: Dignum est, ut qui similes cum aliis vitam suscipiunt, similes sentiant in legibus disciplinam. Hæc ille.

Utraque sententia est probabilis, neque altera

Item privi-
legio Cae-
nonis.

144.
Novitii in
favorabili-
bus censentur
Religiosi;

Secus in
odiosis;

145.
An Novitii
astringantur
præceptis
& statutis
Religionis,
Sanchez.

Cap. 3. de
statu Monachi.

146.
altera

142.
Probatur 2.
pars Concl.
ex Reg. 15.
de Reg. Iur.
in 6.

Confirma-
tur à simili.

143.
Novitius
subest jurisdic-
tioni spiri-
rituali Præ-
lati Religi-
onis.

Novitius
gaudet pri-
vilegio fori.

Judicium
Auctoritatis.

altera earum repugnat nostræ Conclusioni, quæ intelligi potest, seclusa speciali prohibitione Superioris: immo tametsi accederet specialis prohibitio, per illam, sicut dixi, non aufertur jurisdictio Sacerdotum sæcularium; adeoque possunt Novitium valide absolvere, nisi aliquid aliud obstat.

Si autem à me quæritur; num etiam Religiosi professi possint absolvi à Sacerdotibus sæcularibus, illimitatè expositis; vel si non omnes, an saltem Superiores & Sacerdotes? Respondeo;

CONCLUSIO VI.

Iure communi Episcopi & alii Superiores, nec non minores Prælati exempti, possunt sibi eligere Confessarium, etiam præter sui Superioris licentiam: fortè ex consuetudine idem possunt Parochi, & alii Sacerdotes sæculares; secus Sacerdotes Regulares.

tus, tamquam proprius Sacerdos, non poterit absolvere eos, qui sunt actu de familia, estò actu non sint Romæ? Aliud est, quando actu non sunt de familia; nam hoc solo titulo gaudent illo privilegio. Quidquid sit de hac re, consuetudo attendenda est & sequenda.

Est nunquid idem dicendum de familiis Episcoporum? Existimat Soto dist. 18. q. 4. a. 2. posse Episcopum, si velit, eximere familiam suam ab ordinaria Parochorum cura, & sibi reservare, vel alium proprium designare; quod inquit Suarez supra n. 12. mihi maxime verisimile videtur; quia sunt Superiores, & possunt habere rationabilem causam, sicut possunt sibi reservare casus; tamen loquendo regulariter & ordinariè hoc non ita fit. Hæc ille. Sicut antea dixi, attendenda & observanda consuetudo, quæ est optima legum interpretis.

Cæterum nomine Episcopi in eo textu intelligo tam eum, qui est consecratus, jurisdictionem autem nondum habet; quam eum, qui jurisdictionem habet, nondum verò est consecratus. Ratio; quia tam hic, quam ille est verus Episcopus, in textu autem nihil aliud requiritur.

Et idem dicendum de Episcopo suspensio; quia ille solum impeditur ab usu Ordinis vel jurisdictionis in ministerio vel officio proprio suæ potestatis; non privatur autem privilegiis omnibus, & gratis Episcopis concessis: uti nec Episcopus verbaliter solum depositus. Secus Episcopus degradatus, qui licet non privetur Ordine, privatur tamen omnibus privilegiis sibi concessis ratione Ordinis; & ideo nequit uti præfato privilegio. Ita Suarius Disp. 27. Sect. 2. n. 5.

Quantum ad minores Prælatos exemptos, quales sunt Generales, & Provinciales Religionum, immo Guardiani, Priores, Præpositi & Rectores Regularium, & si qui alii sint veri Prælati quocumque nomine appellantur; hi omnes vi juris communis posse eligere Confessarium extra Religionem, est communis sententia Doctorum, quam his verbis tradit Villalobos in Sum. tom. 1. tract. 9. diff. 47. n. 4. Habent jurisdictionem ordinariam Prælati Religionum, ut sunt Generales & Provinciales, qui habent jurisdictionem quasi Episcopalem, & Guardiani, Abbates & Priores, qui præsident toti Communitati; qui omnes sunt Ordinarii respectivè, & habent facultatem eligendi Confessarium ex concessione Greg. IX. quoniam omnes illi comprehenduntur sub nomine Prælati, & ita est in usu in Religionibus, uti dicit Sotus in 4. dist. 18. q. 4. a. 2. Sic Villalobos.

Ut ut sit de illo usu, de quo mihi non constat;

An Episcopi possint eximere suam familiam à cura Parochorum. Suarez. Soto.

149. Nominè Episcopi quis hic intelligatur.

Suarez.

150. Quinam intelligantur per minores Prælatos exemptos.

Possunt vi juris communis eligere Confessarium extra Ordinem. Villalobos.

Sotus.

147. Probatur per Concl. ex c. ult. de Penit. & Remiss.

An Cardinales possint eligere Confessarium.

148. Quis sit proprius Sacerdos familiaris Pontificis.